

ЯКОЛЕНКО В. М., заступник директора з персоналу

ПП «Компанія "НАДЕЖДА"»

НЕПОКУПНА Т. А., кандидат економічних наук, доцент

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ НА РИНОК ПРАЦІ

Від початку воєнної агресії РФ щодо України ринок праці країни у цілому та Полтавської міської територіальної громади зазнав суттєвих змін. У першу чергу відбувся перерозподіл робочої сили з т. зв. невоєнного сектора економіки до воєнно-промислового сектору – ЗСУ, тероборони, промислового виробництва озброєння, будівництва захисних споруд, сфери медицини тощо.

Воєнні дії на території України призвели до масової еміграції населення. Люди у пошуках безпечних місць проживання залишили свої міста і села через загрозу безпеці їхньому здоров'ю і життю. За різними даними за кордон виїхало близько 6,5 млн українців [1]; за результатами дослідження ГО «ОПОРА», у цілому за кордоном у різних країнах світу перебуває майже 8,2 млн українців, які виїхали у зв'язку з війною. До повномасштабного вторгнення за межами України на постійній основі працювало 3,2 млн українців, тобто після початку повномасштабного вторгнення країну залишили орієнтовно 5 млн чол. [2]. Директор Інституту демографії та соціальних досліджень, професор Елла Лібанова озвучує сукупну чисельність українців–зовнішніх мігрантів – близько 9 млн чол. [3]. Скільки повернеться додому українців з вимушеної еміграції – невідомо.

Мобілізаційні заходи задля захисту суверенітету і незалежності України спричинили відтік робочої сили з невоєнного сектора економіки. Чимало галузей національної економіки, підприємств різних видів діяльності і форм власності відчувають сьогодні потребу у працівниках.

Серед основних напрямів діяльності ПП «Компанія "НАДЕЖДА"» є такі, що забезпечують безперебійне функціонування тих підприємств, які відповідно до Закону України «Про критичну інфраструктуру» належать до критичної інфраструктури [4]: продовольче забезпечення, охорона здоров'я, транспортне забезпечення, оборона, державна безпека та ін., оскільки компанія спеціалізується на транзиті зрідженого вуглеводного газу, послугах зі зберігання нафтопродуктів на нафтобазах та газонаповнювальних станціях, встановленні газобалонного обладнання на всі види транспорту, встановленні автомобільних модульних газозаправних пунктів, виробництві альтернативного моторного палива тощо. ПП «Компанія "НАДЕЖДА"» є міжнародною енергетичною компанією у сфері реалізації, зберігання та транспортування нафтопродуктів.

Еміграція та мобілізація вплинули і на стан забезпечення робочою силою ПП «Компанія "НАДЕЖДА"». Станом на сьогодні компанія має потребу в таких фахівцях: економіст планово-економічного відділу, складач поїздів газонаповнюючої станції та нафтобази, інженер з кошторисної роботи, ревізор/аудитор, водій на бензовоз/газовоз, оператор відеоспостереження служби безпеки та багатьох інших.

Така ситуація склалася не лише на підприємстві ПП «Компанія "НАДЕЖДА"». В межах усієї країни уже сьогодні фахівці говорять про критичну нестачу робочої сили, що «може стати бар'єром на шляху відновлення економіки країни після війни» [3]. Учені називають два шляхи для компенсації втрати робочої сили: «зміна моделі економічного розвитку та активне залучення мігрантів з інших країн», озвучується перспективність «ізраїльської моделі економіки, яка фокусується на високоосвіченому населенні та інноваційних видах діяльності» [3].

Воєнні дії на території країни можуть мати довгострокові наслідки не лише для ринку праці, а й для економічного розвитку країни у цілому. Це стосується і сфери освіти, і розвитку інфраструктури, і логістики, і заробітних

плат, і соцвиплат, і обсягів виробництва тощо. Зусилля щодо повоєнного відновлення ринку праці можуть вимагати суттєвих інвестицій у відновлення або створення робочих місць, у підготовку фахівців, у формування і розвиток їхніх навичок, а головне – інвестицій у повернення із-за кордону українців.

ЛІТЕРАТУРА

1. Яка кількість українських біженців перебуває за кордоном – дані ООН. URL : <https://news.finance.ua/ua/yaka-kil-kist-ukrains-kyh-bizhenciv-perebuvaye-za-kordonom-dani-oon>
2. 5 млн українців залишили країну через війну: чим загрожує їх повернення. URL : <https://minfin.com.ua/ua/currency/articles/skilki-bizhenciv-virishili-zalishitis-za-kordonom-i-yak-ce-vpline-na-ukrayinu/>
3. Брак робочої сили може стати бар'єром на шляху повоєнного відродження – експерт. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3838779-brak-robocoi-sili-moze-stati-barerom-na-slahu-povoennogo-vidrodzenna-ekspert.html>
4. Закон України «Про критичну інфраструктуру». (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2023, № 5, ст. 13). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>